



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **N. Q. T.**, narozený dne X
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
zastoupený advokátem Mgr. Markem Eichlerem
sídlem Stanislava Kostky Neumanna 2052, 407 47 Varnsdorf

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2023, č. j. MV-75254-4/OAM-2023

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2023, č. j. MV-75254-4/OAM-2023 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuto odvolání žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí ze dne 6. 1. 2023, č. j. CPR-18397-15/ČJ-2022-930310-V214 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), vydané Policií České republiky, Ředitelstvím služby

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

cizinecké policie (dále jen „správní orgán I. stupně“). Prvostupňovým rozhodnutím bylo rozhodnuto o zastavení řízení o žádosti o vydání nového rozhodnutí ve věci zrušení platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 122 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

II. Žalobní body

2. Žalobce namítal, že správní orgány nesprávně posoudily trvalost prokazovaného stavu mezi žalobcem a jeho družkou, žalovaný rovněž opomenul zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, jak vyžaduje ust. § 3 správního řádu, rozhodnutí je v rozporu s ust. § 174a zákona o pobytu cizinců a při vydání těchto rozhodnutí byla správními orgány zásadním způsobem porušena ust. § 2 odst. 3, 4 správního řádu.
3. Žalovaný nesprávně posoudil naplnění ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, kdy sice uznal, že žalobce je otcem jeho dcery T. N., narozené X, avšak že nenaplnil podmínku skutečné péče. Žalobce s tímto tvrzením správních orgánů naprosto nesouhlasí, neboť byl to právě on, kdo se od narození o dceru staral a poskytoval jí veškerou potřebnou péči. Z písemných potvrzení dcery či její matky, z potvrzení třídní učitelky dcery a především z výsledků dcery i žalobce vyplynulo, že žalobce se o dceru stará i v současnosti. Správní orgány zcela nezákonně zužují výklad skutečné péče do několika hledisek, které však jsou takřka nenaplnitelné. Správní orgány staví primární zamítnutí žádosti na tom, že dcera již není nezletilá, a tudíž je ve věku, kdy se o sebe sama dokáže postarat, avšak nikterak nezohledňují informace poskytnuté oběma účastníky řízení při výsledku. Oba potvrdili, že mají k sobě skvělý vztah, kdy spolu žijí ve společné domácnosti. Žalobce z důvodu uložení správního vyhoštění nemůže sice pracovat, avšak pomáhá svojí družce s chodem jejího stánku s oblečením, čímž dochází k úspoře výdajů se zaměstnáním dalšího pracovníka, tudíž lze tuto výpomoc vyložit jako podílení se na finančním chodu rodiny. Žalobce v domácnosti vykonává domácí práce, včetně vaření, uklízení, spravování věcí atd., kdy toto jsou elementární potřeby, díky kterým se stará i o život své dcery. Žalobce se zajímá o její studijní výsledky, komunikuje se školou, podepisuje omluvenky a vede dceru k dobrým výsledkům. Žalobce zná několik přátel dcery, společně s dcerou tráví čas, například se dívají na filmy. Dcera se považuje za Češku a ve Vietnamu byla toliko třikrát, kdy se cítí být doma v ČR, proto zamítnutí žádosti žalobce je pro ni fatálním zásahem do soukromého a rodinného života, jelikož by se neměl o dceru kdo tolik postarat, a zároveň s ohledem na špatný zdravotní stav matky by se neměl kdo postarat o matku, neboť dcera by chtěla studovat vysokou školu a péče o svoji matku by jí ve vzdělávání brzdila. O špatném zdravotním stavu družky žalobce svědčí i lékařské potvrzení založené ve spisu. Žalobce má za to, že naplnil znaky rodičovské odpovědnosti, neboť ví, kde má dcera doktory, někdy ji k nim dováží, pokud je dcera nemocná, stará se o ni. Ví, jaké má dcera koníčky, kdo jsou její kamarádi, jak a co studuje, vede ji ke studiu, aby měla dobré výsledky. Žalobce nesouhlasí s tím, že skutečnou péči lze omezovat tím, že by dcera musela být vážně nemocná či například omezená ve svéprávnosti, aby musela být odkázána na péči třetí osoby. Skutečnou péči lze vykládat ve smyslu i nezaopatřenosti dle ust. § 42a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, kdy se taktéž prokazuje především to, zda je dítě zletilé a také plně soběstačné, kdy se zohledňuje studium dítěte. Místo toho správní orgán vykládá skutečnou péči ve

spojení s nutnou péčí ust. § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, kdy však toto je zcela odlišný institut, na který jsou naprosto jiné nároky, což plyne i ze znění zákona.

4. Žalobce dále nesouhlasí s odkazem na posouzení přiměřenosti v rámci řízení o správním vyhoštění, neboť v té době nebyla dcera občankou ČR.
5. Žalobce taktéž nesouhlasí s neakceptováním potvrzení, které jsou součástí spisu. Nejedná se o čestná prohlášení, nýbrž o potvrzení, která nejsou zákonem vyloučena. Na základě těchto potvrzení proto správní orgán I. stupně přistoupil k výsledkům dcery a žalobce, aby si ověřil relevanci poskytnutých informací, kdy se všechny informace potvrdily. Pokud měly správní orgány pochybnosti o nějakých dalších skutečnostech, nic jim nebránilo vyhovět návrhu na výslech družky žalobce. Pojem skutečná péče se velmi těžko prokazuje listinnými důkazy. Správní orgány nestanovily přesně, kterými listinnými důkazy by mohla být skutečná péče prokázána. Žalobce doložil některé důkazy až v odvolání, neboť měl v řízení před správním orgánem I. stupně za to, že skutečná péče byla řádně prokázána. Žalobce má tedy za to, že správní orgány založily svá rozhodnutí na nesprávně zjištěném skutkovém stavu, kdy si vyložily důkazy a informace v neprospěch žalobce, ač bylo jasné prokázáno a naplněno postavení žalobce jakožto rodinného příslušníka ve smyslu zákona o pobytu cizinců.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření plně odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, které považoval za podrobné, přezkoumatelné a podložené relevantními podklady. V průběhu správního řízení bylo nejprve jednoznačně objasněno, že cizinci bylo uloženo správní vyhoštění, nejprve za to, že se zdržuje na území ČR bez platného pobytového oprávnění, a dále za to, že opakovaně porušoval právní předpisy a mařil výkon správního rozhodnutí.
7. Žalobce byl rovněž odsouzen za drogovou trestnou činnost na dobu pěti let trestu odnětí svobody a na základě této skutečnosti mu bylo rovněž zrušeno povolení k trvalému pobytu.
8. Prvostupňový i odvolací správní orgán uzavřely, že žalobce hodnověrně neprokázal, že pečuje o svou dceru, občanku ČR. Žalobce se rovněž často nezdržoval v místě bydliště se svou dcerou, např. pobýval v azylovém centru v Brně apod. Správní orgán rovněž zjistil, že kapesné i veškerý chod domácnosti po finanční stránce zajišťuje pouze matka (družka žalobce). Žalobce také přicházel často až večer, protože neměl mnoho času, pomáhal své družce v podnikání.
9. K dané problematice shora se mimo jiné vyjádřil i Ústavní soud (ústavní stížnost cizince odmítl), když mimo jiné podotkl, že žádné subjektivní právo cizinců na pobyt neexistuje a je věcí suverénního státu, za jakých podmínek připustí cizince na území, přičemž pokud jde o § 122 zákona o pobytu cizinců, resp. zmírnění tvrdosti správního vyhoštění, váže se na splnění stanovené podmínky (II. ÚS 59/06, IV. ÚS 462/03).

IV. Obsah správního spisu

10. Dne 16. 5. 2018 se žalobce dostavil na pracoviště Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky, přičemž bylo zjištěno, že se na území zdržuje bez platného

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

pobytového oprávnění. Přivolaná hlídka účastníka řízení zajistila a eskortovala k řešení jeho nelegálního pobytu a po provedení nezbytných úkonů byl opět propuštěn. Na základě šetření bylo zjištěno, že žalobce byl dne 13. 5. 2018 propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody. Dále bylo zjištěno, že dne 12. 3. 2016 nabylo právní moci rozhodnutí OAM-5-6/ZR-2016, kterým bylo zrušeno jeho povolení k trvalému pobytu, lhůta k vycestování z území ČR byla podle ust. § 77 odst. 3 zákona o pobytu cizinců stanovena na 30 dnů od nabytí právní moci uvedeného rozhodnutí. Účastník řízení se na pracoviště Odboru azylové a migrační politiky dostavil dne 16. 5. 2018, čímž nesplnil povinnost uvedenou v § 103 písm. a) zákona o pobytu cizinců, tedy povinnost dostavit se na policii první pracovní den následující po dni propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Na základě výše uvedeného bylo dne 18. 10. 2019 vydáno rozhodnutí č. j. KRPK-40543-87/ČJ-2018-190027, kterým byla účastníku řízení uložena povinnost opustit území ČR podle ust. § 50a odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců a stanovena doba k opuštění území do 50 dnů. Na základě uvedeného rozhodnutí byl účastníku řízení udělen výjezdní příkaz splatností od 18. 10. 2019 do 6. 12. 2019. Z území účastník řízení nevycestoval a nadále na území setrval bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyl oprávněn. Dne 11. 12. 2019 se dostavil na pracoviště oddělení pobytoových agend, přičemž tento orgán chování účastníka řízení vyhodnotil jako opakované porušení právních předpisů, konkrétně povinnosti uvedené v ust. § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců, a proto s ním zahájil řízení o správním vyhoštění. Šetřením bylo dále zjištěno, že rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 3. 8. 2015, sp. zn. 2 T 123/2014, byl účastník řízení uznán vinným a byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce 5 let se zařazením do věznice s ostrahou. Žalobce byl odsouzen pro spáchání úmyslného zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle ust. § 283 odst. 1 a odst. 2 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Na základě této skutečnosti bylo jeho povolení k trvalému pobytu zrušeno dle ust. § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců. Rozhodnutím ze dne 22. 5. 2020, č. j. KRPK-950S1-44/ČJ-2019-190027, bylo účastníku řízení uloženo správní vyhoštění s dobou, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU, stanovenou na 1 rok, a to podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 zákona o pobytu cizinců. V odvolacím řízení bylo toto rozhodnutí potvrzeno (rozhodnutím ze dne 15. 12. 2020, č. j. CPR-25085-2/ČJ-2016-930310-V234), žaloba byla Krajským soudem v Plzni zamítnuta rozsudkem ze dne 11. 2. 2021, č. j. 17 A 105/2020-49, kasační stížnost Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 23. 9. 2021, č. j. 4 Azs 84/2021-52.

11. Podáním ze dne 15. 6. 2022 požádal žalobce o vydání nového rozhodnutí ve věci zrušení platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění podle ustanovení § 122 odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Svou žádost zdůvodnil tím, že se po nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění stal rodinným příslušníkem občana EU, a to své dcery, která nabyla státní občanství ČR. Žalobce tvrdil, že se svou dcerou žije ve společné domácnosti, stará se o ni a skutečně o ni pečuje. S ohledem na jeho rodinné vazby by v současné době nebylo možné uložit správní vyhoštění, jelikož se nejednalo o závažné narušení veřejného pořádku či ohrožení bezpečnosti státu, z čehož lze dovodit, že v současné době již nelze realizaci správního vyhoštění považovat za přiměřenou možným dopadům. V současné době neexistuje důvodné nebezpečí, že by mohl při svém dalším pobytu na území ČR ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit veřejné zdraví. Ke své žádosti přiložil kopii listiny o nabytí státního občanství dcery a její rodný list.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

12. Dopisem ze dne 28. 6. 2022 vyzval prvostupňový správní orgán účastníky řízení k doložení hodnověrných důkazů, které by jednoznačně prokázaly, že žalobce je v postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců.
13. Žalobce uvedl, že se o dceru pečlivě stará, připravuje se s ní do školy, stará se o domácnost a zajišťuje její chod, zatímco manželka podniká. K podání bylo přiloženo také vysvědčení dcery za školní rok 2021/2022, přičemž podle účastníka řízení je z něj prokazatelné, že jeho dcera má velmi dobré výsledky ve škole, za což vděčí svému otci, který jí pomáhá. Jak vyplývá z omluvného listu, žalobce podepisuje všechny omluvenky a uvádí důvody její nepřítomnosti. Žalobce navrhl provedení výslechu svého, družky a dcery. K žádosti bylo doloženo také potvrzení manželky, ve kterém uvádí, že bydlí se svým manželem a jejich dcerou, momentálně podniká jako OSVČ v P., její práce jí zabírá hodně času, a proto starost o rodinu zanechává svému manželovi. Dále bylo doručeno také potvrzení dcery, že v současnosti žije se svými rodiči, studuje obchodní akademii, její otec se o rodinu pečlivě stará. Matka je zaneprázdněna, proto se o ni stará otec.
14. Dne 1. 8. 2022 dožádal prvostupňový správní orgán u Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, provedení pobytové kontroly na adrese v A., kde měli oba účastníci správního řízení společně bydlet. Dne 3. 8. 2022 bylo hlídkou Policie ČR na místě zjištěno, že se jedná o dvoupatrový dům bez označené schránky a domovního zvonku, na zvonění nikdo nereagoval. Následně byla pobytová kontrola provedena na tržišti v obci P., kde byl žalobce zastížen, přičemž uvedl, že doma bývá až ve večerních hodinách, obvykle až po sedmé hodině. Dále byla na místě zastížena také družka, která sdělila, že na uvedené adrese bydlí jako rodina se svým manželem a jejich dcerou.
15. Dne 9. 8. 2022 ve 20:50 hod. byla provedena další pobytová kontrola na adrese v A. Na místě bylo zjištěno, že na vstupních dveřích je napsáno jméno žalobce, jedná se o třípokojový byt v prvním patře. Účastník řízení nebyl na místě v době kontroly zastížen. V bytě byla zastížena družka a dcera, které hlídce Policie ČR sdělily, že účastník řízení se aktuálně nachází v azylovém centru v Brně a má se na předmětné adrese pravděpodobně objevit příští týden. Dále uvedly, že v bytě nebydlí žádné další osoby a byt mají v pronájmu.
16. Dne 22. 8. 2022 dále dožádal prvostupňový orgán u Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, provedení výslechu s účastníky řízení a sepsání protokolů o těchto výsledcích. Výslech byl s oběma účastníky řízení proveden dne 5. 10. 2022.
17. Žalobce při výslechu uvedl, že je svobodný, ale má družku, paní T. T. K. H. Dále sdělil, že se o svou dceru stará od malička, bydlí spolu, připravuje jí jídlo, doprovází ji na autobus do X, chodí na třídní schůzky, pokud je třeba obstarat něco do školy, obrací se učitelé na něj. S dcerou má velmi úzký vztah, pečuje o ni každý den, dcera se mu svěřuje s osobními problémy a obrací se na něj. Jeho družka chodí denně do práce, ale o dceru se starají společně. V současné době přispívá na provoz domácnosti hlavně družka, účastník se stará o chod domácnosti. Od roku 2019 bydlí společně se svou družkou a dcerou na adrese v A. Zvonek je označen jménem družky, ale je rozbitý. Na schránce jsou všechna jména, tzn. účastníka řízení i jeho družky a dcery. Měsíční výše nájemného činí 3 000 Kč, ale platí zvlášť za elektřinu, vodu a odpad. Dohromady činí náklady na

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

bydlení přibližně 8 000 Kč, přičemž všechno platí družka. Účastník dále uvedl, že denně jezdí s družkou na tržnici a pomáhá jí v rámci rodinné výpomoci. Jeho družka je podnikatelka a prodává ve stánku v P. textil. Na finančním zajištění výživy dcery se podílí tak, že pomáhá své družce, sám sice nevydělává, ale díky jeho pomoci nemusí družka zaměstnávat nikoho jiného. Družka účastníka řízení také hradí veškeré jídlo, ošacení, léky a školní potřeby jejich dcery. Od účastníka jeho dcera nedostává žádné peníze. Zdravotní stav dcery je dobrý, navštěvuje praktického a ženského lékaře v X, jejich jména nezná. Dcera navštěvuje soukromou obchodní akademii v X, její učitele zná z třídních schůzek, ale jména si nevybavuje. Dcera má ve škole samé jedničky, studuje s vyznamenáním, Dcera sama si nijak nepřivydělává, pouze chodí učit anglický jazyk děti se zdravotním postižením. Zná několik kamarádů dcery. Společně s dcerou tráví volný čas tak, že si povídají ve vietnamštině o Vietnamu, účastník však mnoho volného času nemá. Dcera chce pokračovat ve studiu na vysoké škole.

18. Dcera žalobce následně při výsledku uvedla, že její rodiče mají spolu pozitivní vztah, mají se hodně rádi. Všichni tři žijí ve společné domácnosti v rodinném domě v bytě 3+1 v Albertamech. Za byt se celkově platí asi 10 000 Kč měsíčně, vše platí její matka. Její otec si obživu na území obstarává tak, že pomáhá její matce s podnikáním, tj. se stánkem s oblečením v P. Otec vaří, uklízí, spravuje věci, topí v kamnech a její matka se věnuje podnikání a vše platí. Otec se jí věnuje neustále a matka je hodně zaneprázdněná. Kapesné dostává pouze od matky, a to přibližně 1000 Kč měsíčně na útratu. Zdravotně se cítí dobře, chodí k doktorce v X. Dále účastnice řízení sdělila, že chodí na soukromou obchodní akademii v X, obor právo a finance. Učitelé znají spíše jejího otce, který chodí na třídní schůzky. Studijní výsledky má výborné a chtěla by na univerzitu. Ke svým kamarádům řekla, že jich má hodně a jmenovala V. L. z P. a M. A. z H. S rodiči tráví volný čas tak, že společně jí a dívají se na filmy. K otázce vazeb na Vietnam uvedla, že se narodila v ČR a je její občankou, cítí se být Češkou. Ve Vietnamu byla za svůj život třikrát, jediné její vazby k Vietnamu představují babička s dědou, kteří tam žijí.
19. Prvostupňový správní orgán dospěl k závěru, že klíčová vylučující podmínka podle ustanovení § 122 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, tedy že žalobce rodičem občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje, naplněna nebyla. Řízení bylo zastaveno, neboť nebyly splněny podmínky pro aplikaci ustanovení § 122 odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Žádost účastníka řízení neodůvodňuje vydání nového rozhodnutí, usnesení o zastavení řízení tak bylo vydáno podle ustanovení § 102 odst. 4 správního řádu.
20. Proti usnesení podal žalobce odvolání. Dne 24. 4. 2023 bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno doplnění odvolání účastníka řízení, ke kterému přiložil dopis paní Ing. J. K., zaměstnankyně Soukromé obchodní akademie Podnikatel s.r.o., ve kterém tato píše, že se nečekaně dozvěděla, že se žalobce dostal do potíží, a proto potvrzuje, že jeho dcera navštěvuje uvedenou školu již čtvrtým rokem a v současné době zahájila maturitní zkoušky. Podle paní K. patří dcera žalobce mezi nejlepší studenty, její otec s ní vždy komunikoval, ať již osobně či telefonicky, pravidelně se účastnil třídních schůzek, včas omlouval absence dcery a přivázel ji na vyučování. Dále byla k doplnění odvolání přiložena listina nadepsaná jako „žádost o pomoc“, ve které dcera žalobce uvádí, že její rodina potřebuje přítomnost jejího otce na území, pokud by byl její otec povinen se vrátit do Vietnamu, byly by se s matkou nuceny vrátit také, a v takovém případě by se nedokázala socializovat ani zkulturnit, je to pro ni cizí prostředí. Dále dcera uvedla, že

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

její matka je již stará, má mnoho alergií a zdravotní potíže, přičemž ona sama stále studuje a jejím snem je studovat na vysoké škole. Proto účastnice řízení potřebuje přítomného otce, aby se o ně staral. Její rodina je neustále v depresích a strachu z rozpadu rodiny.

21. K doplnění odvolání bylo přiloženo i lékařské potvrzení, podle kterého paní T. T. K. H. má alergie, bolest kostí, bolest kloubů, vysokou hladinu cukru v krvi a vysoký krevní tlak. Uvedená lékařka sděluje, že paní T. T. K. H. není zdravá a potřebuje péči od rodiny.
22. Žalovaný v napadeném rozhodnutí zdůraznil, že pro řízení o žádosti je podstatné, že je právě na účastníku, aby shromáždil dostatek důvodů, pro které jej správní orgán skutečně zahájí a které bude v tomto novém řízení prověřovat, posuzovat a na základě nich pak znovu o věci rozhodovat. Žalovaný uzavřel na základě důvodové zprávy k novelizaci provedené zákonem č. 314/2005 Sb., že není pochyb o tom, že přívlastek „skutečná“ v pojmu „skutečná péče“ má reflektovat stav, kdy se osoba bez pomoci třetí osoby neobejde a není schopna se sama o sebe postarat, uspokojit své základní životní potřeby. Jde-li o samotný pojem „péče“ nebo „pečovat“, tento má obecně význam výpomocí, starosti či dohledu. Pečovat o někoho tedy znamená starat se o něj, dohlížet na něj a pomáhat mu. Má se za to, že člověk je obecně schopen se o sebe postarat ve všech ohledech od dovršení zletilosti, kdy nabývá plné svéprávnosti (§ 30 zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Potřeba skutečné péče poskytované třetí osobou proto může mít reálně pouze dva důvody, a to nízký věk osoby nebo její zdravotní stav. Žádné jiné důvody nutnosti péče poskytované třetí osobou fakticky nejsou. V případě nízkého věku osoby by měla být péče a zároveň výživa poskytována primárně ze strany jejích rodičů, proto se za rodinného příslušníka občana EU považuje jeho dítě mladší 21 let nebo takové dítě jeho manžela.
23. Žalovaný měl ve shodě se správním orgánem I. stupně za to, že při hodnocení skutečné péče o dítě je třeba vzít v úvahu právě i jeho věk, jelikož je z logiky věci zřejmé, že je odlišná situace u nezletilého dítěte a u dítěte zletilého. Zatímco nezletilé dítě je s ohledem na stupeň svého fyzického a psychického vývoje a i podle právní úpravy převážně odkázáno na své rodiče, zletilé dítě by mělo vyvíjet přiměřené úsilí směřující k tomu, aby se uživilo samo, pokud se nevyskytnou okolnosti, které tomu částečně nebo zcela brání. Dcera žalobce je ovšem zletilou, svéprávnou a inteligentní osobou, u které lze očekávat, že po dokončení studia na střední škole buď nalezne uplatnění na trhu práce, čímž se plně osamostatní i na materiální péči svých rodičů (matky), nebo bude pokračovat ve svých studiích na vysoké škole, ke kterému ovšem podle odvolacího orgánu nepotřebuje každodenní přítomnost jejího otce na území. Navíc je nutné podotknout, že ze spisového materiálu nevyplývá, že by kriminální činnost otce a následně jeho absence v domácnosti po dobu výkonu trestu odnětí svobody zanechala na účastnici řízení jakékoliv následky, ačkoli tato okolnost nastala v době, kdy bylo účastnici řízení 11 let, a nacházela se tedy v kritickém období z hlediska jejího osobnostního vývoje.
24. Tím méně lze uvažovat o tom, že by vycestování jejího otce v době, kdy je zletilou osobou, představovalo nepřiměřený zásah do jejího života. Pokud tedy účastník řízení uvádí, že v řízení prokázal, že o svou dceru pečuje již od jejího narození, je nutné k této poznámce uvést, že rozhodnou skutečností pro posouzení jeho žádosti je aktuální stav jeho péče, realizace jeho péče v minulosti není relevantní.
25. Žalovaný pro úplnost poukázal na rozhodnutí správních orgánů, Krajského soudu v Plzni i Nejvyššího správního soudu ve věci uložení správního vyhoštění, kdy bylo najisto

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

postaveno, že vyhoštění účastníka řízení není nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života ani jednoho z účastníků řízení, byť dceři žalobce bylo v době vydání prvostupňového rozhodnutí 16 let, a byla tedy stále nezletilou osobou. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 9. 2021, č. j. 4 Azs 84/2021-52, o kasační stížnosti ve věci uložení správního vyhoštění účastníka řízení, uvedl, že „rodinu stěžovatele tvoří družka a dcera narozená 31. 3. 2004, které tak je nyní již více než 17 let, a lze tudíž předpokládat, že je již do značné míry samostatná a nevyžaduje tak intenzivní péči jako jednorocní dítě. Dále lze s ohledem na uvedený věk dcery předpokládat, že by měla být schopna se vypořádat s odloučením od otce (stěžovatele) lépe než děti mladšího školního věku, či ještě mladší, o něž se jednalo ve věcech, které zmiňuje stěžovatel v kasační stížnosti: ve věci sp. zn. 5 Azs 383/2019 bylo dětem ke dni rozhodování soudu 1, 7, 11 a 16 let a ve věci sp. zn. 5 Azs 404/2019-28 bylo dětem ke dni rozhodování Nejvyššího správního soudu 4 a 12 let. Nejvyšší správní soud tak má za to, že v posuzované věci se jedná o skutkově odlišný případ, v němž i při zohlednění zájmu nezletilé dcery na společném rodinném životě se stěžovatelem nepředstavuje správní vyhoštění stěžovatele nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho rodiny a s ohledem na okolnosti případu splňuje podmínky legitimacy a nezbytnosti. Ostatně sám stěžovatel v kasační stížnosti připouští, že zájem nezletilého dítěte nemůže být vnímán absolutně. V posuzované věci navíc k odloučení stěžovatele a jeho dcery již došlo v průběhu vazby a výkonu trestu odnětí svobody stěžovatele, tj. od 13. 5. 2014 do 13. 5. 2018. Nejvyšší správní soud proto nepřisvědčil námitce stěžovatele, že jeho nucené vycestování by představovalo zcela nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života jeho nezletilé dcery.“ V době vydání citovaného rozsudku ještě nebyla dcera státní příslušnicí ČR, nicméně již v samotném řízení o uložení správního vyhoštění jejímu otci bylo potvrzeno, že jeho vycestováním nedojde k nepřiměřenému zásahu do rodinného a soukromého života ani jednoho z účastníků řízení, když již v době vydání rozsudku byla účastnice řízení do značné míry samostatná a nevyžadovala intenzivní péči svého otce. Byť se okolnosti jejího občanství změnily, je zřejmé, že se nemohly změnit okolnosti péče, kterou jí žalobce poskytuje, když dcera dosáhla plnoletosti a její život směřuje k plnému osamostatnění.

26. Účastník řízení se také snažil správní orgán I. stupně přesvědčit, že jeho zájem o studium dcery je jednoznačným ukazatelem jeho skutečné péče. K tomuto doložil vysvědčení dcery za školní rok 2021/2022, omluvný list, list o účasti na třídních schůzkách a dopis třídní učitelky účastnice řízení, jenž byl součástí doplnění odvolání. Skutečnost, že se účastník řízení aktivně zajímá o její studium, potvrdila i účastnice řízení při provedeném výslechu. Účastnice řízení je ovšem studentkou posledního ročníku střední školy a z vyjádření její třídní učitelky vyplývá, že již zahájila maturitní zkoušky. Vzhledem k tomu, že oba účastníci řízení i třídní učitelka deklarují výborné studijní výsledky dcery, což ostatně potvrzuje i její vysvědčení z třetího ročníku, lze usuzovat, že dcera vykoná maturitní zkoušky bez větších obtíží. Účastník řízení dokonce v doplnění odvolání tvrdí, že jeho dcera již byla přijata na vysokou školu, nicméně k tomuto nebylo doloženo žádné potvrzení. Po ukončení studia na střední škole tedy odpadne jeden z hlavních pilířů argumentace účastníka řízení o skutečné péči o jeho dceru, neboť nelze uvažovat o tom, že by její případné studium na vysoké škole bylo důvodem pro zrušení platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění, když účastník řízení rozhodně nebude podepisovat omluvenky ani navštěvovat třídní schůzky své dcery. O případných výsledcích vysokoškolského studia může svého otce, po jeho vycestování do Vietnamu, dcera informovat prostřednictvím telekomunikačních technologií. Nadto lze poukázat na

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

rozpor mezi skutečnostmi uváděnými účastníky řízení a třídní učitelkou a předloženou listinou o účasti žalobce na třídních schůzkách, ze kterého totiž vyplývá, že se ani jedné ze dvou třídních schůzek ve školním roce 2021/2022 nezúčastnil.

27. Žalobce také brojil proti faktu, že mu správní orgán I. stupně přičítá k tíži, že finančně nezajišťuje výživu dcery, jelikož to podle něj není pravda, když se podílí na výdělku družky tím, že jí vypomáhá v podnikání. V této souvislosti žalovaný poukázal na rozsudek Soudního dvora Evropská unie ze dne 19. 10. 2004 ve věci C-200/02, Zhu a Chen, který pojem skutečné péče a výchovy spojuje s vyživováním nezletilých dětí: *„článek 18 ES a směrnice 90/364 zakládají za okolností, jaké jsou dány ve věci v původním řízení, ve prospěch státního příslušníka členského státu, který je nezletilou osobou nízkého věku, má uzavřeno příslušné zdravotní pojištění a je osobou vyživovanou rodičem, který je sám státním příslušníkem třetího státu a jehož finanční prostředky jsou dostatečné k tomu, aby se první jmenovaná osoba nestala zátěží pro veřejné finance hostitelského členského státu, právo pobytu na dobu neurčitou na území posledně uvedeného státu“*. Je tedy zřejmé, že zajišťování materiálních statků prostřednictvím finančních prostředků je významným ukazatelem poskytované péče o potomka. Dcera ovšem vůbec není závislá na finančních příspěvcích svého otce, který žádný příjem nemá a pouze vypomáhá své družce ve stánku s textilem. Účastníci řízení při výsleších uvedli, že kapesné i veškerý chod domácnosti po finanční stránce zajišťuje pouze matka a byť účastník řízení namítá, že svou výpomocí přispívá k prosperitě rodiny, lze tuto poznámku odmítnout s tím, že pokud se nebude nadále v rozporu s rozhodnutím o správním vyhoštění zdržovat na území ČR, sníží se tím úměrně také náklady celé rodiny na jeho pobyt. Odvolací orgán má za to, že účastník řízení má snazší možnost nalezení výdělku ve své domovské zemi, než v ČR, kde vzhledem k absenci pobytového oprávnění zaměstnávání být nemůže, a má tak možnost finančně podporovat svou dceru a družku na dálku z Vietnamu.
28. Účastník řízení dále ve svém odvolání namítal, že správní orgán I. stupně nutí občanku svého státu k tomu, aby odcestovala, a nikterak nedbá jejích práv. K tomuto odvolací orgán uvedl, že rozhodnutí o správním vyhoštění ani usnesení o zastavení řízení o žádosti o zrušení jeho platnosti dceři žádné povinnosti neukládá a její vycestování společně s otcem do Vietnamu plně závisí na její vlastní vůli, když je zletilou svéprávnou osobou a o svém životě si může rozhodovat sama. V této souvislosti poukázal odvolací orgán na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2018, č. j. 9 Azs 401/2018-39, jenž se vyjádřil ke zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu cizince, jehož nezletilé dítě bylo státním občanem ČR: *„Pokud by se L.T. rozhodl následovat svoji matku do Vietnamu, není ze správního spisu patrná žádná překážka bránící jeho dobrovolnému vycestování z České republiky s tím, že jeho otcí v pravidelných osobních kontaktech také nic nebrání, byť vyřizování pobytového oprávnění pro L.T. ve Vietnamu může být u vietnamských správních orgánů administrativně komplikované. (...) Pokud by žalobkyně se svojí rodinou chtěla nadále sdílet společnou domácnost tak, aby byla bezpečně zachována garantovaná práva jejích dětí na péči rodičů, a v důsledku ztráty jejího trvalého pobytu, který by se nepodařilo nahradit jiným pobytovým oprávněním, a vyhoštění jejího manžela, které může nastat, potom je možností společný život ve Vietnamu s tím, že synovi žalobkyně by bylo potřeba v zemi jejího původu zařídit u tamních správních orgánů pobytový status, což ovšem nemůže být překážkou tomu, aby jí samotné byl na základě zákonem předvídaného důvodu zrušen trvalý pobyt. Vlastní závažnou trestnou činností se žalobkyně dostala do této obtížné situace, přičemž za toto jednání nese veškerou odpovědnost, která částečně dopadá i na její děti.“* Obdobně lze v nyní posuzovaném případě uvést, že účastník řízení se do situace, kdy mu bylo uloženo

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

správní vyhoštění, dostal vlastní vinou, resp. ignorováním povinnosti uložené správním rozhodnutím, a musí tedy nést následky svého protiprávního jednání. Současně je nutné konstatovat, že jeho dalšímu kontaktu se svou dospělou dcerou na území Vietnamu brání pouze administrativní úkony spojené s vyřízením tamního pobytového oprávnění a ochota účastnice řízení vycestovat společně se svým otcem. Ani jeden z těchto důvodů ovšem nijak nezasahuje do práv účastnice řízení, která jí svědčí z českého státního občanství. Jiná situace by nastala v případě, že by účastnice řízení byla dítě nízkého věku a současně by byla odkázána na výživu svého otce (srov. rozsudky Soudního dvora Evropské unie ze dne 8. 3. 2011, Rutz Zambrano C-34/09, Sb. rozh. s. 1-1177; ze dne 15.11.2011, Dereci a další, 0256/11, Sb. rozh. s. 1-11315). V tom případě by neumožnění dalšího pobytu účastníka řízení mohlo mít skutečně za následek, že by dcera byla neopodstatněně nucena opustit území Evropské unie, aby mohla doprovázet svého otce. Nicméně v případě účastnice řízení rozhodně není možné deklarovat, že je dítětem nízkého věku a že je závislá na výživě svého otce, což jednoznačně vyplývá jak ze skutečnosti, že účastník řízení není na území jakkoliv ekonomicky aktivní, a zejména pak z výpovědí obou účastníků řízení, kteří uvedli, že veškerou výživu dcery zajišťuje její matka. Pouhá skutečnost, že pro účastnici řízení může být žádoucí z důvodů zachování rodinné jednoty, aby s ní zde mohl její otec pobývat, nestačí sama o sobě k učinění závěru, že by jakožto státní příslušnice ČR byla nucena území opustit.

29. Prvostupňový správní orgán účastníky řízení poučil, že prokázání skutečné péče je nutné podložit hodnověrným a nezpochybnitelným způsobem, přičemž k tomuto nelze použít formu čestného prohlášení. Čestná prohlášení, kterými jsou jistě i různá potvrzení, která účastníci řízení předložili v průběhu řízení, toliko osvědčují, nikoli dokazují určité skutečnosti. Čestné prohlášení má obecně nižší vypovídací hodnotu, než jiné důkazní prostředky, a v řízení je jej jako důkaz možné využít pouze v případě, že tak stanoví zvláštní zákon. Zákon o pobytu cizinců ovšem využití čestných prohlášení nepřipouští, a proto není na místě vyčítat správnímu orgánu I. stupně, že jim nepřikládal takovou váhu, jakou by si účastník řízení představoval. Obdobně se lze vyjádřit k námitce účastníka řízení o tom, že pokud měl pochybnosti o stavu jeho péče o dceru, měl vyslechnout také jeho družku, která by všechny skutečnosti potvrdila. Odvolací orgán měl za to, že výslech další osoby by do řízení nemohl přinést žádné nové skutečnosti, neboť výsledky slouží primárně k odstranění rozporů ve skutkových zjištěních. Taková situace ovšem v tomto řízení nenastala, neboť oba účastníci řízení se ve svých výpovědích v zásadě shodli a mezi jejich výpověďmi nepanoval rozpor. Správní orgán I. stupně přesto dospěl k závěru, že účastníci řízení neprokázali skutečnou péči žalobce o dceru a odvolací orgán se s tímto závěrem ztotožnil.
30. K fotografiím předloženým spolu s odvoláním žalovaný uvedl, že je účastník řízení mohl doložit bezpochyby již v průběhu řízení, a odvolací orgán k nim tedy ve smyslu ust. § 82 odst. 4 správního řádu není povinen přihlížet. Podobně v doplnění odvolání účastníci řízení také argumentují zdravotním stavem družky, který podle lékařského potvrzení vyžaduje péči od rodiny. Tuto skutečnost ovšem mohli účastníci řízení správnímu orgánu I. stupně doložit a uplatnit již v průběhu řízení, neboť lze usuzovat, že uvedenými zdravotními problémy nezačala družka účastníka řízení trpět až po vydání předmětného usnesení správního orgánu I. stupně. V průběhu správního řízení jeho účastníci naopak prokázali, že družka plnohodnotně podniká; její zdravotní problémy tedy rozhodně nejsou natolik závažné, aby jí bránily v její podnikatelské činnosti, a to ani za situace, kdy její druh nebude na území ČR přítomen. Odvolací orgán k tomuto dále uvedl, že o

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

svou matku se po dokončení středoškolských studií může starat dcera, případně má družka možnost odcestovat do Vietnamu, jehož je státní příslušnicí, kde se o ní může starat žalobce. Z předloženého lékařského potvrzení nevyplývá, že by zdravotní stav družky znemožňoval její cestování.

31. V řízení tedy sice bylo prokázáno, že žalobce je otcem občanky ČR republiky mladší 21 let, nicméně nebyla prokázána jeho skutečná péče o dceru. Byť se účastník řízení snaží poukazováním na jednotlivé dílčí aspekty svého vztahu s dcerou sestavit obraz, ze kterého má být patrné splnění podmínek ust. § 122 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, po vyhodnocení těchto okolností a s přihlédnutím k celkovému kontextu života obou účastníků řízení, měl odvolací orgán za to, že v případě jejich vztahu se nejedná o skutečnou péči, jak je nutné chápat v rámci režimu zákona o pobytu cizinců. Účastník řízení totiž své prokazování skutečné péče opírá o zájem o studium dcery, výpomoc své družce v podnikání a samotným českým občanstvím své dcery, které je ovšem jednou z nutných podmínek pro aplikaci ust. § 122 odst. 7 zákona o pobytu cizinců a není důkazem skutečné péče. Ostatně z provedené pobytové kontroly a výsledku vyplývá, že účastník řízení domů přichází až večer a mnoho volného času nemá, protože pomáhá družce v podnikání, a je tedy zřejmé, že účastnice řízení není na jejím otci nijak závislá. Výše již bylo uvedeno, že dcera je dospělou svéprávnou osobou, a to bez jakýchkoliv zdravotních komplikací, které by vyžadovaly přítomnost jejího otce na území, a proto je nutné v kontextu vodítek ohledně pojmu skutečné péče (tedy nízký věk nebo zdravotní stav) dospět k závěru, že účastník řízení neprokázal, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, a nejsou tedy splněny podmínky pro zahájení nového řízení a vydání rozhodnutí o zrušení platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění. Správní orgán I. stupně tedy postupoval v souladu s ust. § 102 odst. 4 správního řádu, když řízení o žádosti účastníka řízení usnesením zastavil.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

32. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
33. Podle § 122 odst. 7 zákona o pobytu cizinců *policie vydá na žádost cizince, který se po nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění stal občanem jiného členského státu Evropské unie, nové rozhodnutí, kterým zruší rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud nehrozí nebezpečí, že by mohl při svém pobytu na území ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit veřejné zdraví. Obdobně policie postupuje v případě cizince, který se po pravomocném rozhodnutí o správním vyhoštění stal rodinným příslušníkem občana Evropské unie.*
34. Smyslem ust. § 122 odst. 7 zákona o pobytu cizinců je umožnit občanům EU naplnit jejich práva plynoucí ze směrnice o rodinných příslušnících (srovnej důvodovou zprávu k zákonu č. 427/2010 Sb.).

35. Podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců *rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje.*
36. V projednávané věci bylo zásadním vyložit pojem „skutečné péče“ ve smyslu § 15 a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení ve znění do 17. 12. 2015 znělo, že *rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti.* Novelou provedenou zákonem č. 314/2015 Sb., byla zavedena s účinností od 18. 12. 2015 současná definice. Důvodová zpráva uvádí, že dosavadní praxe byla poznamenána četnými problémy s výkladem stávajícího ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců, který definuje pojem rodinného příslušníka občana Evropské unie, definici bylo třeba přizpůsobit aktuální judikatuře Soudního dvora Evropské unie. Okruh rodinných příslušníků je v odstavci 1 stanoven v souladu s čl. 2 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice o rodinných příslušnících“), a judikaturou Soudního dvora.
37. Podle důvodové zprávy nové znění ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) reaguje na rozsudek Soudního dvora ze dne 19. 10. 2004 ve věci C-200/02, Zhu a Chen, který se zabýval otázkou práva pobytu rodiče (příslušníka třetí země) nezletilého dítěte – občana Evropské unie na území členského státu. Konkrétně jde o případ, kdy nezletilý občan Evropské unie je závislý na výživě svého rodiče, který jej skutečně vychovává. Tímto rozsudkem soud dospěl k závěru, že čl. 18 SES a směrnice Rady 90/364/EHS ze dne 28. 6. 1990 o právu pobytu zakládají (za okolností daného případu) právo pobytu nezletilého občana Unie na dobu neurčitou na území jiného členského státu za podmínky, že má uzavřeno zdravotní pojištění a je osobou vyživovanou rodičem (příslušníkem třetí země), který má dostatečné finanční prostředky k tomu, aby se nezletilé dítě nestalo neodůvodněnou zátěží pro sociální systém hostitelského státu. V tomto případě umožňují tatáž ustanovení rodiči, který nezletilce skutečně vychovává, aby s ním pobýval v hostitelském členském státě. Věková hranice 21 let vyplývá ze směrnice 2004/38/ES. Oproti dosavadnímu znění ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců již není jako podmínka uvedena společná domácnost, neboť ta není výslovnou podmínkou ani dle výše citovaného rozsudku. S ohledem na požadavek skutečné výchovy je akcentován faktický stav péče, tj. skutečné výchovy nezletilého občana Evropské unie, přičemž není vyloučeno, aby za rodinného příslušníka byl považován např. i rozvedený rodič, který se skutečně podílí na péči, resp. výchově dítěte. Nejde tedy o formální či neexistenci existenci rodičovské odpovědnosti, ale o to, zda jí v daném případě rodič skutečně vykonává, tedy zda se skutečně pečuje o dotyčné dítě.
38. Z důvodové zprávy je zřejmý úmysl zákonodárce vyhovět judikatuře Evropského soudního dvora a vypustit podmínku společné domácnosti. Důvodová zpráva neuvádí, že by cílem bylo také odhlížet od podmínky poskytování výživy, naopak odkazovaný rozsudek Soudního dvora ze dne 19. 10. 2004 ve věci C-200/02, Zhu a Chen, se výslovně zabýval otázkou práva pobytu rodiče (příslušníka třetí země) nezletilého dítěte – občana Evropské unie na území členského státu, kdy nezletilý občan Evropské unie je závislý na výživě svého rodiče, který jej skutečně vychovává.
39. Taktéž Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 1. 2019, č. j. 10 Azs 178/2018-37, k této novelizaci uvedl, že je evidentní, že novelizací § 15a odst. 1 písm. b) zákona o

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

pobytu cizinců nezamýšlel zákonodárce založit jinou právní úpravu, ale napravit nesoulad mezi českým zákonem a požadavky práva EU. Nejvyšší správní soud dále v tomto rozsudku konstatoval: „Právo pobytu rodinných příslušníků občana EU v členském státě, jehož je občan EU státním příslušníkem, dovozuje Soudní dvůr z čl. 20 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). Podle čl. 20 SFEU, který zavádí občanství EU, mají občané EU mj. právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Pro nynější věc je podstatný např. rozsudek Soudního dvora EU (velkého senátu) ze dne 10. 5. 2017, *Chavez-Vilchez a další*, C-133/15. Dle závěrů tam uvedených „existují velmi specifické situace, v nichž navzdory tomu, že se neuplatní sekundární právo týkající se práva pobytu státních příslušníků třetích zemí a že dotýčný občan Unie nevyužil svobody pohybu, musí být státnímu příslušníkovi třetí země, který je rodinným příslušníkem tohoto občana, přiznáno právo pobytu, neboť jinak by byl popřen užitečný účinek občanství Unie, kdyby v důsledku odepření takového práva byl tento občan ve skutečnosti nucen opustit území Unie jako celek, a byl tak zbaven možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z tohoto statusu“ (bod 63). Pokud by totiž státní příslušník třetí země (nečlenské země EU) musel opustit území EU, mohlo by to vést těž k omezení práv jeho dítěte, které by dle okolností věci čelilo volbě buď zcela ztratit pravidelný styk se svým rodičem, anebo také opustit území EU jako celek. Případná povinnost cizozemského rodiče opustit území EU by tak mohla jejich děti připravit o možnost skutečně využívat podstatné části práv, která jim plynou z jejich statusu občana EU (srov. výše citovaný rozsudek Soudního dvora EU *Chavez-Vilchez*, bod 65). V tomto smyslu nelze argumentovat ani tím, že se o dítě postará druhý rodič dítěte, státní příslušník členského státu EU: „Okolnost, že druhý rodič, který je občanem Unie, je opravdu schopen a připraven sám vykonávat každodenní a skutečnou péči o dítě, je relevantní, ovšem sama o sobě nepostačuje k tomu, aby bylo možno konstatovat, že mezi rodičem, který je státním příslušníkem třetí země, a dítětem neexistuje takový vztah závislosti, že pokud by bylo tomuto státnímu příslušníkovi třetí země odepřeno právo pobytu, dítě by bylo nuceno opustit území Unie. Takový závěr totiž musí být v nejvlastnějším zájmu dotčeného dítěte učiněn při zohlednění všech okolností daného případu, zejména věku dítěte, jeho fyzického a emočního vývoje, míry jeho citové vazby jak na rodiče, který je občanem Unie, tak na rodiče, který je státním příslušníkem třetí země, jakož i rizika, že by odloučení od posledně uvedeného rodiče ohrozilo psychickou rovnováhu dítěte“ (výše citovaný rozsudek Soudního dvora EU *Chavez-Vilchez*, bod 71).“

40. Dle bodu 6 preambule směrnice o rodinných příslušnících „[k] zachování jednoty rodiny v širším slova smyslu, a aniž je dotčen zákaz diskriminace z důvodů státní příslušnosti, by měl hostitelský členský stát postavení osob, které podle této směrnice nejsou zahrnuty v definici rodinného příslušníka, a které tedy nemají automatické právo na vstup a pobyt v hostitelském členském státě, přezkoumávat v souladu s vlastními vnitrostátními předpisy z hlediska otázky, zda by těmto osobám měl být umožněn vstup a pobyt s ohledem na jejich vztah k občanu Unie nebo na jakékoli další okolnosti, například jejich finanční nebo fyzickou závislost na občanu Unie.“
41. Podle čl. 2 bodu 2 směrnice o rodinných příslušnících se pro účely této směrnice rozumí: „rodinným příslušníkem: a) manžel nebo manželka; b) partner, se kterým občan Unie uzavřel registrované partnerství na základě právních předpisů členského státu, zachází-li právní řád hostitelského členského státu s registrovaným partnerstvím jako s manželstvím, v souladu s podmínkami stanovenými souvisejícími právními předpisy hostitelského členského státu; c) potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b); d) předci v

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b).“

42. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2021, č. j. 1 Azs 18/2021-48: *„Směrnice cílí na neodlučování vyživovaných (závislých) osob (zejména potomků) od občanů EU, nikoliv naopak, což má svůj smysl. Výživou, péčí či jinak závislé osoby velmi obtížně povedou plně samostatný život, tedy stěží (bez cizí pomoci) například vycestují do země původu, obstarají si pobytový titul a zajistí si na potřebnou dobu obživu. To však neplatí naopak.“*
43. Ze shora citovaných ustanovení směrnice o rodinných příslušnících je zřejmé, že by žalobce podle směrnice definici rodinného příslušníka Evropské unie nesplňoval (když je sice předkem v přímé linii, nikoliv však vyživovaným). Soud dále hodnotil postavení žalobce z hlediska vnitrostátního práva. Soud shledal, že při zkoumání naplnění podmínky „skutečné péče“ tak jak ji předpokládá § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, je třeba rozlišovat to, kolik let je občanu Evropské unie mladšímu 21 let, když v závislosti na věku se bude lišit obsah „skutečné péče“, přitom je nutno zohlednit i otázku výživy osoby mladší 21 let. V projednávaném případě je podstatné, zda by dcera absencí skutečné péče žalobce mohla být zbavena užitečného účinku občanství Unie, kdy by v důsledku odepření takového práva byla nucena opustit území EU, a byla tak zbavena možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z tohoto statusu. V projednávaném případě nic nenasvědčuje tomu, že by bylo znemožněno či neúměrně ztíženo právo dcery jako občanky EU dále setrvat na území ČR bez přítomnosti otce.
44. Žalobce byl toho názoru, že o dceru skutečně pečuje ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, když má s dcerou dobrý vztah, žijí ve společné domácnosti, žalobce vykonává domácí práce, včetně vaření a uklízení, pomáhá družce ve stánku s oblečením, zajímá se o studium dcery a její přátele, podepisuje dceři omluvenky a tráví s dcerou čas.
45. Dceři žalobce bylo v době vydání napadeného rozhodnutí 19 let. Není sporu o tom, že žalobce se finančně nijak nepodílí na chodu domácnosti, ani na výživě dcery, neboť nemá žádný příjem. Dcera studuje s vyznamenáním, ukončila již středoškolské vzdělání, je zdravá, v jejím případě tak nelze shledat, že by osobní péče otce o její osobu mohla nahradit její finanční zabezpečení, jak by tomu mohlo být v případě péče o nezletilé dítě. Zároveň z místního šetření vyplynulo, že žalobce se ani v jednom případě v domácnosti nenacházel, v druhém případě zřejmě po delší dobu (když pobýval v azylovém středisku). Soud neshledal důvodným ani tvrzení, že žalobce se na výživě dcery podílí pomocí družce v obchodu, vzhledem k tomu, že žalobce není oprávněn na území ČR vykonávat výdělečnou činnost, může jít maximálně o výpomoc rodinnému příslušníku v omezeném rozsahu, který nemůže suplovat vyživovací povinnost vůči dceři.
46. K obdobnému výkladu „skutečné péče“ dospěl i Krajský soud v Plzni v rozsudku ze dne 23. 11. 2022, č. j. 77 A 140/2020-62. Soud shledal, že o naplnění podmínky „skutečné péče“ žalobce o dceru lze uvažovat pouze tehdy, kdy by taková péče byla determinována určitou mírou závislosti dítěte na rodiči. Podle krajského soudu skutečná péče o dítě zahrnuje případy, kdy rodič prokazatelně zajišťuje potomkovi základní potřeby, osobně se o něj stará, a to s ohledem na věk dítěte, vychovává jej a vytváří mu optimální podmínky pro jeho zdárný rozvoj. Krajský soud v odkazovaném případě dále shledal, že pro naplnění pojmu skutečné péče je tak nezbytné, aby se rodič na péči významným a

pravidelným způsobem podílel. Soud přitakal názoru správních orgánů, že v žalobcově případě toto prokázáno nebylo.

47. Též v nyní projednávaném případě, je dcera žalobce plnoletá a na otci v podstatě nezávislá finančně i sociálně. Námitka prokázání skutečné péče tak nebyla shledána důvodnou.
48. Pokud bylo namítáno nesprávné posouzení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života, tento aspekt byl podrobně zhodnocen v řízení o správním vyhoštění, žalobce neuvedl žádné významné změny oproti dřívějšímu stavu, samotná skutečnost, že dcera žalobce získala české občanství (při zohlednění ostatních skutečností), nepřiměřenost zásahu nezpůsobuje. Jak již soud vyložil výše, v projednávaném případě dcera bez obtíží může i bez přítomnosti otce setrvat na území ČR.
49. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 9. 2021, č. j. 4 Azs 84/2021-52, o kasační stížnosti ve věci uložení správního vyhoštění účastníka řízení, uvedl, že rodinu stěžovatele tvoří družka a dcera, které je již více než 17 let, a lze tudíž předpokládat, že je již do značné míry samostatná a nevyžaduje tak intenzivní péči jako jednorocní dítě. Dále lze s ohledem na uvedený věk dcery předpokládat, že by měla být schopna se vypořádat s odloučením od otce (stěžovatele) lépe než děti mladšího školního věku, či ještě mladší, o něž se jednalo ve věcech, které zmiňuje stěžovatel v kasační stížnosti. I při zohlednění zájmu nezletilé dcery na společném rodinném životě se stěžovatelem nepředstavuje správní vyhoštění stěžovatele nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho rodiny a s ohledem na okolnosti případu splňuje podmínky legitimacy a nezbytnosti. V posuzované věci navíc k odloučení stěžovatele a jeho dcery již došlo v průběhu vazby a výkonu trestu odnětí svobody stěžovatele, tj. od 13. 5. 2014 do 13. 5. 2018, Nejvyšší správní soud proto nepřisvědčil námitce stěžovatele, že jeho nucené vycestování by představovalo zcela nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života jeho nezletilé dcery.
50. Ke zdravotnímu stavu družky soud konstatuje, že tvrzení v řízení jsou poněkud rozporná, pokud je zároveň tvrzeno, že její zdravotní stav je natolik špatný, že vyžaduje péči dcery i žalobce, zároveň je to pouze družka, kdo podniká a živí tím celou rodinu. Lze pak přisvědčit závěru žalovaného, že zdravotní stav družky žalobce dle lékařského potvrzení není natolik nepříznivý, aby z něj bylo možno činit relevantní závěry. Lékařské potvrzení je velmi kusé, neplyne z něj, jak se zmíněná běžná onemocnění (jako alergie, bolesti pohybového aparátu, vysoký cukr v krvi a vysoký krevní tlak) konkrétně negativně projevují v životě družky. Z výpovědi žalobce ani jeho dcery pak neplyne, že by bylo nutno jakoukoli konkrétní péči družce reálně poskytovat.
51. Soud shledal správným i postup správních orgánů, pokud neprovedly výslech družky žalobce, když nezpochybnilo tvrzení žalobce o obsahu jeho „péče“ o dceru (trávení společného času, dobré vztahy, znalosti o životě dcery, o jejích přátelích, zdravotním stavu), ale neshledaly, že by v případě žalobce tyto skutečnosti mohly naplnit pojem „skutečné péče“ ve smyslu zákona o pobytu cizinců. Ani v žalobě pak není tvrzeno, co dalšího by bylo možné z výslechu družky zjistit. Žalovaný zohlednil i listinné důkazy předložené žalobcem v rámci odvolání.
52. Soud při jednání provedl důkaz listinou nazvanou žádost o pomoc, podepsanou žalobcem, družkou a dcerou, kde je vyjádřeno přání rodiny zůstat společně v ČR, potřebují žalobce při provozu stánku, pokud by otec vycestoval, musela by se do

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

Vietnamu vrátit celá rodina. Vzhledem k závěrům soudu ohledně výkladu pojmu „skutečná péče“ ani tento důkaz není s to zvrátit závěry žalovaného.

53. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
54. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 24. srpna 2023

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně